

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Красимир Димитров Иванов, д.м.н.
Ръководител Катедра Обща и оперативна хирургия
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна
на дисертационен труд

„Метод на временна декомпресия на гастроинтестиналния тракт посредством
формиране на ентеростома с Т-образен дренаж при новородени с ниско и
екстремно ниско тегло”

на д-р Петар Стамов

за присъждане на научна и образователна степен „Доктор” по научна
специалност „Детска хирургия”

Научен ръководител: проф. д-р Христо Шивачев, д.м.

Съгласно Заповед РД-26-850/08.05.2024 год. на Изпълнителния директор на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД гр. София съм назначен за член на Научно жури по защитата на дисертационния труд.

Представеният комплект материали на електронен носител е в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за развитието на академичния състав на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ ЕАД гр. София.

Биографични данни

Д-р Петар Стамов е роден 1983 г. в гр. Тетово, Македония. Завършва средното си образование с пълно отличие в Държавно средно медицинско училище в гр. Щип със специалност зъботехника. В периода 2001-2007 г. следва Медицина в Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" – Варна. През 2015 г. придобива специалност по Детска хирургия. От 2021 г. работи като детски хирург в Първа клиника по хирургия, Отделение по детска хирургия към УМБАЛ „Св. Марина” — Варна. Назначен е като асистент към Катедрата по обща и оперативна хирургия, МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов” — Варна през 2022 г.

Темата на дисертационния труд е актуална и дисертабилна. Чревната непроходимост в неонаталния период и в ранна кърмаческа възраст е често срещано заболяване. Ентерестомите играят важна роля в лечението на тези състояния. Необходимостта от търсенето и въвеждането на нов метод за временна декомпресия на гастроинтестиналния тракт в детската възраст идва от факта, че повечето методи, използвани при възрастни са неприложими при деца или са съпроводени от значителен процент на усложнения. Наблюдава се нарастване на честотата на случаите, при които е необходимо извеждане на ентеростома особено при недоносени новородени с ниско и екстремно ниско тегло при раждането. От своя страна това е свързано с възникване на патология и усложнения характерни за незрелостта на организма. Използването на Т-дрен за извеждане на ентеростома в тези случаи в сравнение с конвенционалната ентеростома е надежден и безопасен метод, при който не се наблюдава усложнения от самата оперативна интервенция. Такова проучване е първо в българската научна литература, което подчертава достойнствата на настоящия дисертационен труд.

Дисертационният труд е представен в обем 106 страници и съдържа 29 таблици и 54 фигури. Съобразен е с приетите изисквания за структура на дисертационен труд. Включва следните глави: Въведение (2 стр.), Обзор на литературата (24 стр.), Цел и задачи (1 стр.), Материал и методи (14 стр.), Резултати от собствените проучвания (45 стр.), Анализ и обсъждане на собствените резултатите (3 стр.), Заключение и изводи (3 стр.), Библиография (6 стр.). Библиографията включва 112 заглавия на латиница.

Литературният обзор е добре структуриран със следните раздели: Исторически данни; Видове стоми и тяхното приложение; Индикации за ентеростоми при деца; Технически аспекти; Време на затваряне на ентеростомата; Усложнения на ентерестомите и тяхното лечение; Тенденции на ентерестомите и Историческо развитие на ентерестомия посредством Т-образен дрен.

Представеният от докторанта литературен обзор е на 24 страници и цялостно обхваща различните видове ентеростоми, техните индикации, време на затваряне на ентеростома, възможните усложнения и начин на поведение при възникването

им, както и последните световни тенденции за използването на Т-дрен за извеждане на етеростома. Разгледани са проблемите и становищата в достъпната литература в комплексното лечение на пациентите, включително особеностите на анестезията при новородени и кърмачета с чревна непроходимост. Детайлно са представени описанията в литературата различни методи на лечение и предлаганите алгоритми на поведение.

Литературният обзор е оформен на базата на 112 цитирани автори, от които всички на латиница. Включени са статии от 1957 до 2022 г, като преобладават статии от последните десет години, които касаят разглеждания проблем.

Дисертантът поставя ясно формулирана Цел, а именно: Да се въведе в клиничната практика метод за временна декомпресия на гастроинтестиналния тракт посредством Т-дренаж, при новородени, кърмачета и деца до 1 годишна възраст и да се извърши сравнително проучване спрямо класическата етеростомия.

За да се изпълни тази цел се поставят следните задачи:

1. Да се въведе метода за временна декомпресия като рутинна хирургична процедура..
2. Да се определят индикациите за приложение на етеростомия посредством Т-дренаж при новородени и кърмачета.
3. Да се оцени ефективността и безопасността на методиката.
4. Да се оценят предимствата на методиката в сравнение с конвенционална стома.

Проучването на Д-р Стамов е ретроспективно, моноцентрично. Реализирано е в структурите към УМБАЛ „Св. Анна” - гр. Варна и обхваща периода от 2008 г. до 2021 г. Пациентската популация обхваща 62 пациента до една годишна възраст, при които е изведена етеростома. Пациентите са разпределени в хомогенни групи – Група А оперирани с изведена етеростома с помощта на Т-дрен и група Б с изведена конвенционална етеростома. Това разпределение позволява извършването на статистически достоверен анализ.

Материалът е добре описан и онагледен с фигури и таблици. Направен е анализ на материала от двете групи, извършено е сравнително проучване на резултатите при двете групи лекувани деца, като са използвани и приложени широка гама диагностични и лечебни методики, както и набор от статистически инструменти. Методологията на проучването е ясна и отговаря на поставените задачи.

Резултатите са представени в подходящ аналитичен вид. Оценена е ролята на използването на методиката за извеждане на етеростома посредством Т-дрен върху оперативното време. По-кратка оперативна интервенция се отчита при групата пациенти с приложен Т-дрен, което прави тази методика по-щадяща като въздействие върху незрелия и увреден организъм на пациента и намалявайки времето на анестезия.

Сравнителният анализ по отношение на времето за възстановяване на отведения континуитет показва, че в групата пациенти с приложена методика Т-дрен, затварянето на стомата е по-рано. Това води до по-ранно пълноценно хранене и усвояемост на хранителни вещества, което е ценен елемент за правилния растеж и развитие на детския организъм.

Ясно личи липсата на усложнения от приложената методика както по време на оперативната интервенция, така и след извеждането на Т-дрена. Наблюдаваните усложнения в контролната група с изведена конвенционална етеростома се срещат в около 94%. Това прави методиката безопасна и щадяща. От друга страна, при пациентите с изведена етеростома с помощта на Т-дрен не се налага допълнителна оперативна интервенция за затваряне на стомата.

Дискусията следва структурата на глава Резултати и това позволява на читателя да придобие ясни впечатления от мястото на авторските резултати сред данните от световната литература.

В глава Заключение е правилно отбелязано, че оформянето на етеростома посредством Т-дрен е безопасен и надежден метод за окончателно или етапно лечение. Систематизирано са представени наблюдаваните предимства в сравнение с конвенционалната етеростома.

Изводите са 4 на брой и са логично продължение на поставените задачи:

1. Въведен е метод за извеждане на ентеростома с помощта на Т-дрен като рутинна оперативна намеса, следвайки индикациите за приложение на методиката.
2. Индикации за приложение на метода за временна декомпресия на гастроинтестиналния тракт посредством Т-дрен има при новородени с ниско и екстремно ниско тегло при раждането, кърмачета и деца до една годишна възраст. Методиката е приложима при заболявания като: вродена чревна непроходимост, мекониум илеус, некротизиращ ентероколит и придобити заболявания, където се наблюдава некроза на тънко черво.
3. Ефективността на ентеростомията с Т-дрен е по-добра от конвенционалната ентеростомия.
4. В сравнение с конвенционалната ентеростомия, извеждане на ентеростома с Т-дрен при новородени, кърмачета и деца до една годишна възраст е свързана със следните предимства:
 - По-щадящ метод, като органосъхраняваща оперативна намеса. В сравнение с конвенционалната ентеростомия, позволява минимално инвазивна експлорация и санация на абдоминалната кухина, както и щателна обработка на засегнатия участък с минимален травматизъм. Не се налага резекция на дълъг участък от тънкото черво.
 - Намалява се времето на затваряне на ентеростомата.
 - Няма необходимост от повторна оперативна интервенция за затваряне на ентеростомата

- Намалява се оперативното време, респективно и продължителността на анестезията.
- В изследваната извадка не се наблюдават усложнения от приложената оперативна методика.
- Поставеният Т-дрен може да се използва за прилагане на медикаменти, както и на контрастно вещество за проследяване на проходимостта на гастроинтестиналния тракт.

Като приноси на дисертанта мога да призная:

1. Първо сравнително проучване за извеждане на ентеростома с помощта на Т- дрен при чревна непроходимост.
2. Въведен е като рутинен мини инвазивен метод при пациенти с ниско и екстремно ниско тегло при раждането, поради бързото овладяване на остро нестабилно състояние, намаленото оперативно време и липсата на усложнения от страна на метода
3. Предложени са обобщени литературни данни за безопасност, ефективност, възможности и недостатъци на двата метода за извеждане на ентеростома.
4. Извършен е подробен съвременен литературен обзор върху индикациите за извеждане на ентеростома, видовете стоми , техните усложнения, време за затваряне.
5. Доказани са предимствата на техниката Т-дрен в сравнение с конвенционалната като ефективен, безопасен, щадящ относно чревната резекция, съпроводен с по-малко усложнения.

Д-р Петар Стамов е асистент с потенциал в научната сфера, уважаван от студентите и колеги преподавател, хирург със задълбочени теоретични познания и отлични практически умения. Това му позволява да изготви дисертационен труд с

висока научна и практическа стойност, който да уточни значимостта на метода за извеждане на ентеростома с помощта на Т-дрен като рутинна оперативна намеса. Това ми дава правото да предложа на високо уважаваното Научно жури да присъди на д-р Петар Стамов образователна и научна степен „ДОКТОР“.

гр. Варна

проф. д-р Красимир Иван д.м.н.

